

Staats- und
Universitätsbibliothek
Bremen

Staats- und Universitätsbibliothek Bremen

Digitale Sammlungen

Num. XXXVI. ANNI 1694. 4. MAJI.

1694

ORDINARIÆ RELATIONES ANNI 1694. 4. MAJI.

Romæ, 10. Aprilis.

Cum his diebus Cardinales 3. Officii Salutaret captivos, iubeant ad se duci captivum Equitem vulgo Apocalypico-Ioanniticum, visus adductus erat, impudentissimis scommatibus in eos invehebatur, non aliter ac si turbati esset cerebri. Lapsa Mercurii transibat Pontifex ad Vaticanum, ubi peragebantur consueta benedictiones & excommunicationes: has obstupescit audiebant nonnulli Germani, illustriores Lutherani, nam & contra hos intonabant fulmina, dein duodecim viris totidem Apostolos representantibus Papa lavabat pedes in corona extorum, sub vesperam verò in sacello Sixti in mensis Trinitatis peregrini cenabant, ministrantibus Cardinalibus. Ob multa pecora tempore hiemali portua libra carnis ovina majoris est pretii ordinarioque debent superari octodecim quatuorini. Panorum in Siciliam miserrunt Hispani mandatum de maturanda triremium instructione, ut ante finem hujus mensis parata sint possintque Neapolitanis triremibus uniti.

Turin, 17. Aprilis.

Dixi nossem lapsa Martis salvis & incolumis huc rediit, præ- & remissio Medico, qui ad eum cogitaret medicinam præscripturam. Cum nihil audiret de ulla hostilium copiarum motibus, nec se moveret Confederati; Mediolanensis autem Gubernator, sciens, multas hostiles ad Proveniam migrare, audiretque quasi tenderent ad Cataloniam & imaginatur sibi, insensatum rei Finalium, ejusdem præsidium ausis, promittitque Comiti Benzo bellico Ducis nostri Secretario, se sex virorum militum quovis nutu siturum non procul ab hac urbe. Aliquot VValdenses præcones lapsa septimana hinc ad valles profecti, feliciter evaserunt manus flammis in insidiis prope Cahours Gallorum. Robur Comiti diu propagandi potest, ubi novissimè adveniens extraord. Legatus Anglicus D^{ns} Gallovy exprobat lux tormentorum explosionibus & aliis humanitatis officiis. Galli jactitant, se uno eodemque tempore cincturos obsidione Conium & Finalium: aliquot manipulos impulerunt castellis, Mazel & Arras prope Pignerolium, videnturque corroboraturus utrumque. Madrito Genuam cambialibus delati centies mille nummi von achen nominabantur Gubernatori Mediolanensi, qui severissimè mandavit Officialibus suis & armigeris, ut spatio viginti & quatuor horarum adsint furs vexillis.

Venezia, 20. Aprilis.

Cardinalis Ottoboni altare, quod ejusdem familia in Ecclesia S. Antonii de castello erexit insigni lampade, quatuor argenteis candelabris & aliis ornamentis decoravit. P. Magister Angelus Rosinus Capimelita, qui per totam Quadragesimam in templo S. Zacharie sermones de tempore habuit & lapsa Solis die in Basilica S. Marci, intellexit Romæ, se à Papa creatum esse Episcopum Potentianum in regno Neapolitano. Dux naves à Spalatro impulsæ non aliud nuntiant, quàm quod Generalis Dalmatiae Provisor Dolfinus moraretur in Zerra & totus esset in parandis instrumentis, quibus opus ad inchoandas expeditiones. Nobilis quidam mulier Veronana Clara Alceina annorum quinquaginta, & lite magni momenti contra se decisa, desperando consilio sese in canalim domui suæ non procul à Carmelo vicinam precipitavit. In parlato S. Marci apertum tandem est forensilegium, cujus sortes conspectumur ducenta duc.

torum millia. Stans ad nutum comæatus datæ occasione ad Levantios abnavigabit. Ragusani referunt, discordias in primatiorum aula Ottomannica Procerum animis de die in diem altiores agere radices, quam ob causam sardariunt consilia de castis tempelivè producendis.

Vienna, 24. Aprilis.

Offert in Vngaria exercitus hoc anno præter quindecim Vngarorum & Rasciorum millia habebit quadragies mille Germanos, quæ vires & viri non solum sufficient ad resistendum Turcis sed & agent quæ erunt offensivis, litteræ enim à Turcâ confirmant, non solum in Asia fervere memoratas stupias & nimorum commotiones, sed & plebem Constantinopolitanam, Hadrianopolitanam plurimumque Turcico-Europæorum locorum furete ob diurnitatem belli, & vehementi finè ad pacem anhelare. Hæc hebdomade ultra centum basiliari & pyreneæ & Bohemia huc venerunt, ætuturumque vehabantur Laurinium, in cujus loci armamentario usq; ad exordium expeditionum manus manebant apparatus fabricationibus, dein specimen suæ dexteritatis dabunt in castris: porro aliquot Guido Statenbergicos in Imperio conscriptos titones hac in Vngariam vehi vidimus ad renovandam sic dictam legionem. Generalis Pallandius à sup. Vngaria venit huc cum nuntio, quod Iulani aditus sic essent armati & obturati à nostris, ut impossibilis censeretur Turcica annonæ adfectio. Transilvani scribunt, in Vipalanka advenisse trecentos Turcos ciromes seseque adjuvare præstantibus eo fine, ut adfectam Belgradam annoni ad Iulanos deducerent fartam testam, sed præventi illuc Darozius, olim insignis assecla Teckelli, & Turcas deductionis istius studiosos aggressus, potissimum neci dedit, aliisque in fugam seu carcereum actis, Vipalankam exilavit, inflammavit & cum facientis viris ad Generalem Veteranum in Transilvianiam transitibus amore Casates protectionis, quæ res mirum in modum vulneravit Teckelum, prævidentem præjudicia & detrimenta, quæ inde essent pullulatura. Belgradum numerofo instructum est præsidio, quod velut & cetera adjacentium locorum aliud non agunt, quàm quod quandoque manipulatim in cis-Savanos pagos involent: confirmantur & sinibus grandia per Turciam disturbia, inter quæ Archistrategus officio suo exutus est, elique furoregabitur Alli Bassa Tripolitani, accitus ad aulam Ottomannicam. Miles Croaticus ad Vnnam si, effusus, obruit Turcicum in Iubia præsidium, subtilis prius ludibus præpallit, funditus igne delevit, reliquæque pernicies Turce tandem cogebantur humiliare capta sua, dum Cincilla casta illapsa succensus pulvis pyreus adstantes nimium quantum ustularet: incertum manet, num Morlacenses, ut nuper audiebamus, profligaverint Bassam Bosnianum, qui studebat ad fines Creatie mittere exercitus amore occludendorum adituum, nã Croatæ passim equos & omnia pene pecora à pagis Bosnianis abigerent.

Parisii, 26. Aprilis.

Ex vult armamentaria Rosana compleri singulis exercitui necessariis, mandavitque Marefcallo de Tourville, caveat, ne Hispanica maris Mediterranei loca, maxime Barcellona aut Palamos ullam recipiant annonam: ad Bresenarum portum 12m hæc vehenda erant mille & ducenta vini de vite, & quinquaginta urentis & olei vasa, quæ imponentur navibus sub finem hujus mensis altum consensurus. Del-

phinus tomâ Maji in Germaniam proficiscitur. In certum est, non Rex ipse sit in campum proditurus, eo tamen casu Dux Aureliacensis manebit hic ad correspondendos plures in desperationem & rebellione proclivis simulatus. Omnes enim Gallicarum Nationum Praefecti flagitant corporum suorum tutores, hanc collatorum iniquam subditorum, versarentur in praesentissimo vix sua periculo. Veluti erga non sperendam pecuniam summam Rex anno praeterito Nobilibus dedit litteras confirmationis & rehabilitationis, sic & ad idem non obligantur Marchiones, Comites, Barones & id genus alii, qui usum titulorum suorum & agnatum rediment praefixis à Rege summis: Stylus hic dabit faciem quiddecim miliones. Germani in Italia diebus occupantur Mantua, ea enim de re tractari dicitur Ducem sic dictum inter & Generalem Captara. Opinio quorundam de Rege hic manifestum fundatur in mandato ejusdem volentis de eorum centurias laterales sibi hic notari, quas alii verosimiles censent manifestas pro securitate filiorum Delphini.

E sup. Tractat Rhemi, 28. Aprilis.

DE eis Rhemi: Galbarum motibus nihil innovat. Scitratas Rhenum verò ante aliquot dies famosus Melacius cum mille equitibus visus esse vetera sua prope Sintzheimium fluvia inspicere; hinc existimamus, Gallos in his primis hoc anno sedem faustos prior, nullis hostilitatis rebus vigiliis, rediit Philippopolim. Heidelberg strenuè laboratur in comminatione arcis, diciturque eo roboris modò devotum esse, ut par sit resistendo castris usque ad 20000 virorum, postea quicquid ad se hostem arceret: nec minore studio corroboratur Heilbronna, quos labores tuerent decem virorum milia. Cum praeterit Lunx Hussari cum capto in plagis Hundsruickici Callo venienti Francofurtum, post se trahebant captivum pariter & gremio suo Hussarum, qui prope VVeis Baden quandam Dominum & pedisequum (nescitur num mercator fuerit, aut, ut ajunt, Brandenburgicus Officialis) ratus esse Gallos, capitibus suis minuit & impedimenta diripuit: cum ibi reliquerunt, meritò multandum poenâ, dum reus fuerit. Argentora totum nervi bellici & annonae secundo Rheno vehitur ad munitionem Ludovicanum, unde curribus Landaviam deducitur. Gubernator Philippopolitanus novissimè effusus Manheimium, quærit locum aptum ad recipiendum robur, inventoque illo ut ajunt, rediit unde venerat: passim is effudit, spatio fixa aut octo septimanarum trans-Rhenanos nil hostilitatis gustaturos, cis Rhenum verò hostilitates accommodandas successus Gallicarum in Sabaudia expeditionum. Ex utraque sup. & inf. Alsatiae legione duodecim centuriae ad praesidium Flandricæ, at octodecim migrant ad castra Cartinatis; ubi aut in Catalonia juxta omnia indicia primum & vehementissimum molimen Galli audebunt, cum prope Rhenum alia copia se non moveant, quam quæ ad Pedemontios cogitant. Alsatiae Praefectus la Grange pessimè habere dicitur. Quondam Confederati milites suos in armis sine lustraturi & cum in loco situri, nondum innotuit.

E Trahu. Mosella, 27. Aprilis.

Fama pergit constanter affirmare, intra quatuordecim aut octodecim dies in Lieter pontem Mosellæ injiciendum, quare macellarii Montregalensis modò expectant currus suos: intrare ut castra sequi possint: ajunt certo certius, inestlandum Rheinfeldiam aut Moguntiam, de quo tempus dabit certiora: certum hoc est, quod Treviris & in Monte regali armaria singulis necessariis compleantur, juxtaque sam non procul ab Monte bis aut ter mille equites poliminito confluent ad abstinentas ab oris Hundsruickici: quancunque incursiones: iidem in oris novissimè Hussari Hastis mixti reliquerunt vestigia in partem sibi humilitatis, duplexque Gallicus conductus cum consensu suo sociatus est & fugatus, feliciter elapso

Typis Viduæ P & TRI HILDEN cum Privilegio, S. C. MDC.

Praefectio Birckenfeldica, quo è loco novem equos, Munbachio quatuor, & è non paucis aliis locis equi, pecoræ quicquid occuparet tum apud amicos tum apud hostem, avulsæ sunt: ad premenda cedentium vestigia è Monte regali excurrerant bis mille viri, sed re infectâ redierunt: mercatores ejusdem Montis quæstus sunt mutuos dare Gallis quingentes mille Imperiales, sed, cum requisitioni aures & munus benevolae non patefecerint, tunc subiectæ militari executioni, cogunturque eos vi extrahere. Fama quidem, quæ Rex tandem ararium suum refoverat, blanditur meritis spondetque pecunias, sed spes illa adhuc fallit Officiales & annonæ curatores, & eoque non obitante, hi tenentur illam accumulare, licet nil pecuniae & stipendiorum occurrere spatio quicquid aut sex mensium, propter quod pecuniae penuriam plures quotidie opusculi, macellarii, suffragant & id genus alii aufugunt.

Francforto, 28. Aprilis.

De hoste ejusdemque motibus aliud non novimus, quam quod aliquæ copiae venissent in sup. Alsatiam, verterentque frontem ad inferiores plagas. Impedimenta Marefcalli de Lorge dicuntur jantum tracta esse Argentoratum, quæ intra ostidium ipse sequeretur: & in vicinioribus plagis Rhenanis confluent non paucæ Gallorum copiae, quæ passim in praesidiis recentent, mixti quibusdam miserimè vilitatibus: ex omnibus indicis apparet, intra quatuordecim dies Gallos non exordiri posse expeditiones, quo tempore speramus & Confederatos confluros ad observanda hostis censilia & molimina. Cohors Hussarica, quæ prope Moguntiam trajecerat Rhenum, heri rediit post se trahens aliquot curus captivos & praedis onustos, multique ut ajunt diratæ ex Hundsruickici autem plagis resonant gemitus & querelæ quod Hussari nec amico nec hosti peperissent, æquæ humanitatem utrumque menti, omnia absque ullo discrimine diripuisse, & non pauca patrescent homicidia, in ipsos etiam infantes barbari. E via Montana confirmatur, quod Schreihelmium inter & Nectarum in aperto campo passim errarent non pauci grandiores lupi, qui homines & pecora invaderent, & non terrefacti explosionibus altius defensionis modis, in ipsos greges ceco impetu involassent & yæcora discerpissent, quod boni nihil putatur praesagire, forsitan longè splendidiorem famem, quæ jantum cepit ferire non paucas ditiones, inventis ruri pluribus cadaveribus, inmodè & visis hominibus, qui ruri foetida illa pecorum cadavera inter se sustinam distribuere; e contra lætissima seges pollicetur abundantem messem, dummodo divina benedictionis ros illaberetur. Sponsalia Electorem Bavarie inter & Principissam Polonicam creduntur quodammodo conclusa esse, quorum, si certa fuerint, tehor proximis innosceret. Suevicus Orator Comes de Oxenshurhæ adhuc degens, omnia quidem impellimenta consiliorum & ad discessum stat paratus; nihil terti autem audimus de die discessus. Princeps Nassavogenfæ, aliquot hic septimanis moratus, rediit ad patris lares, proximè tamen adhibe Belgum.

Bruxellis, 27. Aprilis.

Rari nihil in negotio Leodiensi occurrit, cum discessit totum communiū decisioni Pontificis: ut series electionis fideliter & citò ferretur Madritum, ordinatus veredarius biduo detentus fuit, & celox illud mari est destinatus. Tornaci & in pluribus Gallis Belgicis locis iteratè zythopepsis inhibita est coctio zythi seu cerevisiae, ut dum aperuerint, quantam instrumentorum vim adhuc habeant. Gallica in Monte S. VVinoxii, Dunkerka, Ypre & Meræ praesidia novis vestuntur chlamydidibus, residuique stipendii recreantur, non autem Officiales, quibus illa, dum ruri stabunt, dabuntur: vix ante finem Maji in campum Galli prodibunt ob debilitatem virium & penuriam pecuniarum Dunkerka passim pelluntur naves frumentis onustæ,